

بسمه تعالی

سند راهبردی انجمن

نجوم ایران

تدوین ۱۳۹۱

سند راهبردی انجمن نجوم ایران

مقدمه

با عنایت به اینکه بر اساس سند چشم‌انداز ۲۰ ساله، در افق ۱۴۰۴ ایران کشوری خواهد بود برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه‌های اجتماعی در تولید ملی، بدیهی است دستیابی به این جایگاه، نیازمند تلاش جدی کلیه مجموعه‌های علمی، آموزشی و پژوهشی از جمله انجمن نجوم ایران است. علم اخترشناسی که همواره مورد علاقه و نیاز مردم بوده، در عصر حاضر بیش از پیش مورد توجه است. در مقایسه این حوزه از علم با سایر علوم، درمی‌یابیم که نجوم بیشترین تعداد علاقه‌مند را دارد. هر کسی می‌تواند به آسمان خیره شود و زیبایی و شکوه آن را درک کند. تصاویر مهیج ارائه‌شده توسط تلسکوپ‌های امروزی بسیار مجذوب‌کننده است. اطلاعاتی در مورد چگونگی شکل‌گیری جهان در گذشته دوردست و مفاهیم عمیقی درباره وجود بشر و آینده او در این علم نهفته است. همچنین این علم مقدمه‌ای ایده‌آل را برای نوجوانان جهت ایجاد خلاقیت در مسیر حرکت به سوی علوم پایه و آمادگی برای ورود به یک حرفه علمی - تخصصی فراهم مینماید. این علم در دهه‌های اخیر تحولات مهم و گسترده‌ای را شاهد بوده است که از آن جمله می‌توان به اکتشافات مربوط به سیارات فرامنظومه‌ای و اکتشافات کیهان‌شناسی اشاره کرد. انتظار می‌رود که جهان علم با چشم‌اندازهای بسیار مهمی در این زمینه‌ها در دهه‌های آینده مواجه شود. به ویژه مسئله وجود حیات در کیهان و ارتباط فیزیک انرژی‌های بالا با مهبانگ (انفجار اولیه کیهان) از جمله موارد مهمی است که در آینده در کانون توجه جهانیان خواهد بود. فضا و فضانوردی و ارتباطات فضایی مطالعات نجومی را به مراکز پژوهشی و دانشگاه‌ها کشانده است. در ایران با توجه به سابقه تاریخی علم نجوم و وجود اخترشناسان بزرگ که نام آن‌ها بر نقشه کرات ثبت شده، برنامه‌ریزی‌های مفصلی صورت گرفته است. در زیر به برخی از این فعالیت‌ها اشاره می‌شود. پس از تأسیس دانشگاه تهران در ۱۳۱۳ بویژه در دهه‌های اخیر فعالیت‌های چشمگیری در همه زمینه‌های علمی بویژه آموزش و پرورش و ترویج اخترشناسی صورت گرفته

است. میزان این فعالیت‌ها شتابدار است. بطوری که می‌توان امیدوار بود که پس از مدتی بتوانیم جایگاه گذشته خود را بازیابیم و به توسعه همه جانبه علمی برسیم. خوشبختانه جامعه جوان ما به آگاهی و خودباوری نزدیک شده و می‌کوشد که امکانات وسیع کشور را در جهت رشد و توسعه و عدالت اجتماعی و حل مسائل زندگی به کار گیرد و آثار این کوشش را در بخشهایی از جامعه می‌توان دید. یکی از این بخشها توجه روزافزون به علوم و فناوری مربوط به اخترشناسی و فضا است که در فعالیتهای زیر نمایان است:

الف- آموزش رسمی در مدارس از طریق برنامه و کتابهای درسی

مدارس جدید در ایران در ۱۲۷۶ ش/۱۸۹۷م. شروع به کار کرد. (به غیر از دارالفنون که در ۱۲۳۰ / ۱۸۵۱ تأسیس شده بود). در این مدارس کم و بیش درس‌هایی مربوط به زمین، منظومه شمسی و فضاهاى دورتر تدریس می‌شود. هم اکنون هم در کتابهای علوم تجربی دوره ابتدایی و راهنمایی و متوسطه درسهایی با عنوان‌های زیر موجود است:

زمین و همسایه‌های آن (چهارم دبستان)، فراتر از زمین (سوم راهنمایی)، جایگاه زمین (پیش‌دانشگاهی). نیاز و درخواست دانش‌آموزان به اطلاعات بیشتر سبب شده که در برنامه‌های درسی آینده به برنامه نجوم توجه بیشتری شود.

ب- توجه به اخترفیزیک و علوم هوا، فضا در دوره‌های دانشگاهی و تأسیس تحصیلات تکمیلی، کارشناسی ارشد و دکتری در گرایش‌های گوناگون نجوم و علوم فضایی.

ج- تربیت و استخدام کارشناسان ارشد و دکتری در گرایش‌های گوناگون نجوم و علوم فضایی در دانشگاهها و مراکز عالی آموزشی و پژوهشی.

در یکی دو دهه‌ی اخیر فارغ‌التحصیلان دوره‌های نجوم دانشگاههای داخلی و ایرانی که در خارج تحصیل کرده و به ایران بازگشته‌اند، جامعه نجوم ایران را به تدریج افزایش داده و از مرز یکصد نفر گذاشته‌اند. این افراد به تدریس و پژوهش مشغولند و بعضی از آنها با کارهای علمی خود به شهرت جهانی دست یافته و سالیانه پیش از ۵۰ مقاله پژوهشی در مجلات معتبر بین‌المللی منتشر کرده‌اند.

د- تأسیس رصدخانه، رصدخانه ملی

در ایران سابقه اخترشناسی و علم نجوم و رصد ستارگان به پیش از اسلام می‌رسد و مردم ما از پیشگامان این علم بوده‌اند. «از قرن دوم هجری / دهم تا نهم هجری / شانزدهم میلادی. بیش از ۲۳ رصدخانه در قلمرو ایران تأسیس شده است. برخی از این رصدخانه‌ها مثل رصدخانه مراغه، جندی شاپور سمرقند و غیره از مهمترین رصدخانه‌های دنیای آن روز بوده‌اند. حضور منجمان مشهور و ابزار رصدی پیشرفته که عمدتاً برای اولین بار طراحی و ساخته شده بودند، این رصدخانه‌ها را در سراسر دنیا، آوازه و شهرت ویژه‌ای بخشیده بودند. دهه‌های اخیر پیشرفت علوم فضایی در جهان، مردم کشورهای در حال توسعه را برانگیخت تا فعالیت‌های نظری و عملی خود را در مورد اخترشناسی افزایش دهند. برای نمونه رصدخانه ابوریحان بیرونی در دانشگاه شیراز، رصدخانه تبریز و همچنین رصدخانه‌های کوچکتر در دانشگاه‌های مشهد، زنجان، اصفهان، اهواز، تهران و... تأسیس شدند. اما این رصدخانه‌ها برای نیاز جامعه نجوم کشور کفایت نمی‌کند و اخترشناسان و کیهان‌شناسان ایرانی برای آن که پژوهش‌های خود را در رقابت با دیگر منجمین جهان عرضه کنند، به رصدخانه تحقیقاتی کاملی نیاز داشتند که موضوع رصدخانه ملی مطرح شد.

خوشبختانه رصدخانه ملی به یک پروژه کلان تبدیل و در دولت تصویب شد. کار مکان یابی آن در دانشگاه تحصیلات تکمیلی زنجان آغاز و عمده کار آن در آنجا پیش رفت. هم اکنون پژوهشگاه دانش‌های بنیادی، مدیریت این طرح ملی را بر عهده گرفته است. رصدخانه ملی ایران قرار است در سال ۱۳۹۴ به بهره‌برداری برسد. در سال‌های اخیر نجوم آماتوری ایران بسیار پرشتاب گسترش یافته است. امروز تخمین زده می‌شود، بیش از ۶۰۰۰ منجم آماتور در بیش از ۶۰ گروه فعال نجومی به فعالیت‌های آماتوری نجوم مشغولند.

انجمن نجوم ایران که در این سند "انجمن" نامیده می‌شود مؤسسه‌ای غیرانتفاعی است و به منظور افزایش و گسترش فعالیت‌های مربوط به ستاره‌شناسی از جمله بهبود کیفیت آموزشی، توسعه تحقیقات، جلب همکاری و ایجاد هماهنگی بیشتر میان مراکز علمی و فنی تأسیس شده است. این انجمن در تاریخ ۱۳۷۵/۳/۹ و با شماره ۹۲۲۶ به ثبت رسیده است و عضو پیوسته شورای انجمن‌های علمی ایران می‌باشد. فکر تأسیس انجمن نجوم ایران در کمیته نجوم و اخترفیزیک انجمن فیزیک ایران شکل گرفت. هیئت مؤسس انجمن در سال

۱۳۷۳ تشکیل شد و با تدوین اساسنامه، اولین مجمع عمومی انجمن را در سال ۱۳۷۵ برگزار کرد. با تشکیل انجمن نجوم ایران، کمیته نجوم و اخترفیزیک انجمن فیزیک نیز به کار خود پایان داد.

انجمن نجوم ایران از ارکان اصلی فعالیت‌های نجوم کشور در حوزه عمومی و تخصصی است. ایجاد و تحکیم روابط علمی، فنی و تحقیقاتی بین متخصصان و سازمان‌هایی که فعالیت‌های آنها با نجوم در ارتباط است در کنار ارتقای سطح دانش و اطلاعات متخصصان ایرانی و آشنا کردن آنان با تازه‌ترین پیشرفت‌های این رشته، از مهمترین اهداف انجمن نجوم ایران است. این انجمن همچنین مرکز ارتباط کشور در حوزه نجوم با مجامع بین‌المللی نجوم IAU و انجمن‌های مشابه در دیگر کشورها می‌باشد. انجمن نجوم ایران در سال‌های گذشته ضمن برگزاری دهها همایش تخصصی نجوم در کشور با همکاری دانشگاهها و مراکز پژوهشی از جمله دانشگاه تحصیلات تکمیلی در علوم پایه زنجان، توانسته است محیطی برای ارائه آخرین یافته‌های منجمان کشور در نجوم و اخترفیزیک فراهم کند. با افزایش علاقه عمومی به فعالیت‌های نجومی به خصوص رشد چشمگیر علاقه به نجوم آماتوری در جامعه جوان ایران به سبب فعالیت‌های ترویجی گروه‌ها و مراکز نجوم در شهرهای مختلف شاخه آماتوری انجمن از سال ۱۳۸۰ با هدف هماهنگ‌سازی فعالیت‌های نجومی کشورمان و آموزش منجمان آماتور آغاز به کار کرد. اطلاع‌رسانی فعالیت‌های نجومی در ایران و رویدادهای مهم آسمانی به رسانه‌های جمعی، راهنمایی منجمان آماتور ایرانی در انجام فعالیت‌های نجومی، هماهنگی با نهادهای رسمی، دولت و رسانه‌ها برای انجام برنامه‌ها و مناسبت‌های ملی با موضوع نجوم، آسمان شب و فضا، برگزاری باشگاه‌های نجوم در تهران و هدایت و راه‌اندازی باشگاه‌های نجوم در شهرهای دیگر با همکاری گروه‌ها و مراکز نجوم دیگر از جمله فعالیت‌های این شاخه می‌باشد. از جمله فعالیت‌های عمومی نجوم در ایران که بصورت گسترده برگزار می‌شود نیز می‌توان به روز نجوم و روز فضا اشاره کرد. ایران در سال‌های پایانی ۱۳۳۰ از طریق مؤسسه ژئوفیزیک دانشگاه تهران عضو اتحادیه بین‌المللی نجوم شده است. از طریق این عضویت تمام منجمین حرفه‌ای کشور که آثار پژوهشی قابل ذکری داشته باشند، می‌توانند در جریان مبادله اطلاعات با آن اتحادیه باشند. در حال حاضر ۲۰ نفر از منجمین کشور عضویت این اتحادیه را دارا هستند.

این سند راهبردی مشتمل بر ۱۰ راهبرد بوده و با توجه به اسناد بالادستی کشور همچون سند چشم انداز ۲۰ ساله، برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، قانون مدیریت خدمات کشوری، نقشه جامع علمی کشور، سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش و همچنین با نگاه به اساسنامه انجمن و آیین نامه ها و برنامه های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تنظیم شده است. برای تحقق هر کدام از این راهبردها، برنامه های نظیر آنها با ارجاع به اسناد و قوانین مصوب پیشنهاد شده است. امید آنکه با استعانت از درگاه خداوند متعال و برخورداری از توانمندی آحاد جامعه نجوم کشور در سطح عمومی و عالی به ویژه اعضای محترم هیات مدیره انجمن شاهد تحقق این اهداف باشیم.

فصل اول

اهداف سند راهبردی انجمن، فرصت ها و تهدیدها

الف) تعاریف

- ۱- راهبرد یعنی ترسیم راه کلی به منظور حرکت به سوی رسالت و دستیابی به اهداف بلند مدت تعیین شده.
- ۲- برنامه ریزی فرآیند تشخیص وضعیت موجود و مطلوب و تعیین رویه ها، مقررات و تخصیص منابع به منظور رسیدن از وضعیت موجود به وضعیت مطلوب در یک دوره زمانی معین است.
- ۳- الزامات قانونی: قانون به عنوان مهمترین ابزار اداره کشور مجموعه قواعد حقوقی است که بوسیله مجالس و مراجع قانون گذاری تصویب می شود. برنامه های اجرایی باید به گونه ای تنظیم گردد که پشتوانه قانونی لازم را در اسناد بالادستی، قوانین برنامه توسعه کشور و اساسنامه انجمن داشته باشد.

ب) اهداف سند

- تحقق قانون اساسی (اصول ۲۶، ۲۷، ۳۰)
- تحقق سند چشم انداز ۱۴۰۴
- تحقق برنامه پنجم توسعه (مواد ۱۵، ۱۶، ۱۸، ۱۹، ۲۰)
- حرکت در مسیر نقشه جامع علمی کشور

- تحقق سند تحول بنیادین آموزش و پرورش
- تحقق قانون مدیریت خدمات کشوری
- فراهم آوردن بستر مناسب برای مشارکت در برنامه های کمیسیون انجمن های علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- انسجام بخشی به فعالیت ها در راستای اساسنامه انجمن

ج) فرصت ها و تهدیدها

- تهدیدها
- ۱- عدم سرمایه گذاری مناسب بویژه در توسعه سایر گرایش های نجوم رصدی (رادیویی، فروسرخ و انرژی های بالا)
- ۲- ضعف پشتوانه مالی انجمن و عدم حمایت مالی از انجمن ها علیرغم وجود مجوز قانونی (بند ۴ ماده ۲۰ قانون برنامه پنجم)
- ۳- عدم وجود نگاه راهبردی به نجوم در گسترش علوم کاربردی که در ارتباط روزمره با علوم پایه اند.
- ۴- عدم توجه به ساخت ابزار رصدی و نجوم آزمایشگاهی
- ۵- عدم سرمایه گذاری مناسب در زمینه توسعه علم نجوم چه در بخش دانشگاهی و چه در بخش عمومی که سبب تقلیل شناخت مردم از هستی می شود.
- ۶- بی توجهی به علم نجوم که سبب عدم توسعه دیگر بخشهای علم نظیر فلسفه و علوم پایه می شود.
- ۷- عدم استقبال دستگاه های اجرایی و شرکت های دولتی برای همکاری با انجمن در راستای اهداف اساسنامه ای
- ۸- پایین بودن سطح همکاری های بین المللی
- ۹- پایین بودن سطح همکاری با انجمن های علمی همسو در داخل و خارج از کشور

- ۱۰ - پایین بودن اثر بخشی در برنامه های علمی صداوسیما، ستون علمی رسانه ها و مطبوعات کشور
- ۱۱ - عدم وجود امکانات تحقیقاتی برای منجمان کشور به دلیل کمبود بودجه و تحریم ها که باعث کاهش انگیزه برای فعالیت های موثر در راستای اهداف انجمن میشود.

فرصت‌ها

- ۱ - علم نجوم فناوری‌های مختلفی را بکار می‌گیرد تا در مرزهای دانش همچنان پیشتاز بماند و از اینرو از فرصت‌های زیادی برای توسعه برخوردار است. ارتباط نجوم و ابزارهای نجومی با بسیاری از شاخه‌های علم فیزیک و تاثیرگذاری قابل توجه آن بر این شاخه‌ها و حتی تاثیرگذاری آن بر شاخه‌هایی از فناوری همانند فناوری فضایی و فناوری اپتیک از فرصت‌های این شاخه از علم است. این تاثیرگذاری متقابل نجوم را به یک علم مهم و تاثیرگذار تبدیل می‌کند. از این رو است که کشورهای پیشرفته توجه خاصی به این رشته علمی دارند.
- ۲ - استفاده از نیروهای جوان و علاقمند به نجوم در ابعاد مختلف برای توسعه علم نجوم
- ۳ - وجود حمایت های قانونی و ایجاد بستر مناسب فعالیت برای انجمن ها در اسناد بالادستی
- ۴ - ورودی وسیعی از علاقه‌مندان به سبب برنامه‌های ترویجی
- ۵ - طرح رصدخانه ملی ایران فرصت بسیار بزرگی برای توسعه نجوم در ایران و منطقه است. این طرح با ویژگی‌های برجسته خود هم‌ردیف با طرح‌های مشابه آن در جهان امکان بومی کردن دانش نجوم مشاهداتی برای کشور را فراهم می‌کند.
- ۶ - رشد سریع آموزش عالی در کشور این فرصت طلایی را در اختیار نجوم و سایر شاخه‌های علوم کاربردی و پایه قرار داده است تا رشد کمی و کیفی در آنها صورت گیرد.
- ۷ - دارا بودن اعضای پیوسته و وابسته توانمند از منجمان، اساتید و دانشجویان کشور

- ۸- داشتن صلاحیت و توانمندی برای بازنگری در کتب درسی فیزیک دبستانی و سرفصل دروس فیزیک دانشگاهی
- ۹- داشتن توانمندی لازم برای فعالیت های مشاوره ای به شوراهای تخصصی و کمیسیون های آموزشی و پژوهشی دولت و مجلس شورای اسلامی
- ۱۰- داشتن توانمندی لازم برای همکاری تولید برنامه های علمی صداوسیما و رسانه ها و مطبوعات در مسیر ترویج و همگانی کردن علم
- ۱۱- داشتن توانمندی لازم برای داوری مسابقات علمی، جشنواره ها، فستیوال ها و انتخاب چهره های ماندگار و برجسته نجوم کشور و تقدیر از آنها
- ۱۲- دارا بودن پتانسیل و تجارب کافی در برقراری ارتباطات علمی با حوزه های کاربردی و مهندسی و مشارکت فعال در طرح های اولویت دار کلان ملی

فصل دوم

راهبردها، برنامه‌ها و الزامات قانونی سند

الف) راهبردها

- ۱- ارتقاء سطح علمی دانشجویان، کارشناسان و اساتید نجوم در دانشگاه ها و مراکز علمی، آموزشی و پژوهشی کشور
- ۲- فرهنگ سازی و ارتقاء جایگاه نجوم از طریق ترویج علم در لایه های مختلف جامعه و ارتقاء تفکر علمی
- ۳- حضور مؤثر در عرصه های بین المللی
- ۴- جلب عضویت اکثریت اعضاء هیئت علمی و دانشجویان مقاطع مختلف فیزیک و نجوم کشور
- ۵- تولید علم و انتشار دستاوردهای علمی و پژوهشی اساتید و دانشجویان نجوم و اخترفیزیک
- ۶- همکاری با انجمن های داخلی و خارجی در زمینه زمینه های مرتبط با علوم و فناوری در حوزه نجوم

۷- بازنگری مباحث مربوط به نجوم دروس فیزیک و تدوین نظام نوین آموزشی و پژوهشی در بخش آموزش و پژوهش عمومی و دانشگاهی

۸ - ایجاد ارتباط بین تحقیقات و بررسی چالش های موجود در مقوله ارتباط نجوم در ایران با صنعت کشور و تشویق منجمان به ارائه و اجرای راهکارهای مناسب برای تقویت این حوزه از علم

۹- مشورت دهی در تصمیم سازی ها و سیاستگزاری های علمی و فناوری کشور

۱۰- تدوین، ترویج و نظارت بر اخلاق حرفه ای، معیارها و ضوابط رفتاری در محیط های آموزشی و

پژوهشی

(ب) برنامه ها

- برنامه های مربوط به راهبرد ۱

عنوان برنامه پیشنهادی	الزامات قانونی
۱-۱) آسیب شناسی و تدوین استانداردهای لازم برای اصلاح هرم هیات علمی، نسبت استاد به دانشجو، سرانه فضاهای آزمایشگاهی، آموزشی، کتابخانه ای و رفاهی دانشجویان	بند ۳ ماده ۱۶ برنامه پنجم- نقشه جامع علمی کشور-
۲-۱) بازنگری و تدوین نظام جامع نظارت و ارزیابی دانشجویان، اساتید، دانشکاهها و مراکز آموزشی و پژوهشی با رویکرد ایجاد عدالت آموزشی	تبصره جزئ و ماده ۱۵ برنامه پنجم- نقشه جامع علمی کشور
۳-۱) برنامه ریزی برای جلب حمایت های هدفمند مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران علمی و	ماده ۱۸ برنامه پنجم- نقشه جامع علمی کشور

	فناوری توسط دولت
تبصره جزئی و ماده ۱۵ برنامه پنجم -	۴-۱) اجرای عملیات سنجش کیفیت و رتبه‌بندی بر اساس نظام (۲-۱) در چهارچوب تنظیم تفاهم نامه و انعقاد قرار داد ما بین انجمن و دستگاههای اجرایی زیربط
بند ۳ ماده ۱۶ برنامه پنجم - نقشه جامع علمی کشور	۵-۱) برنامه ریزی برای ایجاد ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین‌المللی و تبادل استاد و دانشجو با کشورهای دیگر
جزئی ل ماده ۱۸ برنامه پنجم - ماده ۶ بند ث و چ اساسنامه انجمن	۶-۱) مشارکت در برگزاری همایشها، کنفرانسها، سمینارها و مجامع علمی و پژوهشی بین‌المللی و برتر جهان و بهره‌گیری از توانمندیهای دانشمندان و نخبگان ایرانی در جهان و فراهم کردن فرصتهای مطالعاتی مناسب در داخل و خارج کشور
بند ۲ ماده ۲۰ برنامه پنجم - سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش	۶-۱) برنامه ریزی برای تشکیل بانک اطلاعاتی برای پایان نامه ها، چکیده نامه و مقاله نامه های همایش ها و کنفرانسها

- برنامه های مربوط به راهبرد ۲

عنوان برنامه پیشنهادی	الزامات قانونی
۱-۲) برنامه ریزی برای تقویت و ترویج همه جانبه تلاش علمی و فناوری با روحیه جهادی و نشر دانش و ادای زکات علم همراه با حفظ مالکیت معنوی	نقشه جامع علمی کشور- اصلاحیه قانون تاسیس وزارت علوم-
۲-۲) برنامه ریزی برای ترویج فرهنگ کسب و کار دانش بنیان و استفاده از یافته های تحقیقاتی و علمی در زندگی روزمره به عنوان یک عامل توسعه اجتماعی و بهبود دهنده زندگی	نقشه جامع علمی کشور- تبصره ماده ۵۹ قانون مدیریت خدمات کشوری
۲-۳) برنامه ریزی برای افزایش منزلت، صلاحیت حرفه ای و مرجعیت علمی و اجتماعی معلمان، استادان و پژوهشگران	ماده ۵ اساسنامه انجمن- جزئ الف ماده ۱۸ برنامه پنجم- راهبرد کلان ۲ نقشه جامع علمی کشور
۲-۴) تجلیل و قدردانی از محققان، معلمان، و اساتید ممتاز فیزیک و نجوم کشور و اهدا جوایز در مراسم عمومی و تخصصی و انعکاس اخبار علمی در مطبوعات و صدا و سیما.	نقشه جامع علمی کشور

• برنامه‌های مربوط به راهبرد ۳

عنوان برنامه پیشنهادی	الزامات قانونی
۱-۳) گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای	بند ۳ ماده ۱۶ برنامه پنجم- نقشه جامع علمی

کشور	آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین‌المللی و تبادل استاد و دانشجو
جزئی ل ماده ۱۸ برنامه پنجم	۲-۳) بهره‌گیری از توانمندیهای دانشمندان و نخبگان ایرانی در جهان و فراهم کردن فرصتهای مطالعاتی مناسب در داخل و خارج کشور
بند ۱۶ ماده ۱۹ برنامه پنجم	۳-۳) تعامل آموزشی سازنده با دیگر کشورها و مراکز بین‌المللی مانند آی ای یو، یونسکو، آیسسکو و یونیوک
بند ۳ ماده ۱۶ برنامه پنجم- نقشه جامع علمی کشور- سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش	۳-۴) اعزام دانشجویان تحصیلات تکمیلی به مراکز و آزمایشگاههای تحقیقاتی بین‌المللی در راستای تکمیل پایان نامه ها و طرح های پژوهشی

• برنامه‌های مربوط به راهبرد ۴

الزامات قانونی	عنوان برنامه پیشنهادی
بند ۴ ماده ۲۰ برنامه پنجم- تبصره جزئ و ماده ۱۵ برنامه پنجم) شاید بتوان به ماده ۳۲ اساسنامه اشاره نمود اما در آنجا صحبتی از برنامه ریزی نشده است).	۱-۴) برنامه ریزی برای تقویت بنیه مالی انجمن جهت حمایت علمی از اعضا از طریق ارسال خبرنامه، مجلات و برگزاری همایش ها و سایر خدمات طبق اساسنامه انجمن

<p>۲-۴) برگزاری مسابقات، جشنواره ها، فستیوالها، یادواره‌ها، بزرگداشت ها، گشت‌های علمی، باشگاه نجوم و اجرای برنامه‌های جذاب در ایام و مناسبت- های علمی برای معرفی انجمن و جذب اعضا.</p>	<p>. شرح وظایف کمیسیون انجمن‌های علمی وزارت علوم- نقشه جامع علمی کشور-</p>
<p>ماده ۶ اساسنامه بند ت ، ج و خ- شرح وظایف کمیسیون انجمن های علمی وزارت علوم</p>	<p>۳-۴) انعقاد تفاهم نامه با انجمن های همسو و تشکیل اتحادیه انجمن های هم ارز برای گسترش فعالیتها و جلب عضویت های جدید.</p>

• برنامه‌های مربوط به راهبرد ۵

الزامات قانونی	عنوان برنامه پیشنهادی
<p>چشم انداز علم و فناوری جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی</p>	<p>۱-۵) برنامه‌ریزی برای دستیابی به جایگاه دوم علمی و فناوری در منطقه و تثبیت آن</p>
<p>برنامه پنجم</p>	<p>۲-۵) توسعه فرهنگ تتبع و تحقیق و گسترش تحصیلات تکمیلی</p>
<p>سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش-</p>	<p>۳-۵) توسعه ظرفیت پژوهش و نوآوری، نظریه پردازی و مستند سازی تولیدات علمی</p>
<p>ماده ۶ بند ح اساسنامه انجمن- بند ۲ ماده ۲۰ برنامه پنجم</p>	<p>۴-۵) انتشار خبر نامه و نشریات و کتابهایی که حاوی آخرین تحولات و تازه های علمی در رشته نجوم و نشر اخبار نجومی در کشور و جهان باشد</p>

• برنامه‌های مربوط به راهبرد ۶

عنوان برنامه پیشنهادی	الزامات قانونی
۱-۶) عضویت در انجمن های بین المللی مثل IAU , IUPAP و غیره	ماده ۶ بند ث اساسنامه انجمن - برنامه پنجم
۱-۶) عضویت حقوقی در انجمن های داخلی و همکاری در حوزه وظایف مشترک آنها و جلب حمایت مادی و معنوی آنها در برگزاری کنفرانس ها و همایش ها	ماده ۶ بند ت، ج و خ اساسنامه انجمن - شرح وظایف کمیسیون انجمن های علمی وزارت علوم - نقشه جامع علمی کشور

• برنامه‌های مربوط به راهبرد ۷

عنوان برنامه پیشنهادی	الزامات قانونی
۱-۷) همکاری با مقامات مسئول در تحقیق و ارزشیابی مستمر و تجدید نظر در برنامه ها و کتب درسی و هماهنگ کردن اصطلاحات علمی به منظور بهبود وضع تدریس نجوم	ماده ۱۵ برنامه پنجم - ماده ۶ بند ت اساسنامه انجمن
۲-۷) همکاری در ایجاد تحول بنیادین در آموزش و پژوهش در سطح آموزش عمومی و آموزش عالی با اولویت محتوای کتب درسی	ماده ۱۵ برنامه پنجم - سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش

• برنامه‌های مربوط به راهبرد ۸

عنوان برنامه پیشنهادی	الزامات قانونی
۸-۱) مشورت دهی در همسو ساختن سیاست های توسعه صنعتی و اقتصادی با سیاست های ملی نو آوری، فناوری و علم	بند ۶ سیاست های کلی توسعه علم و فناوری نقشه جامع علمی کشور- برنامه پنجم
۸-۲) افزایش سهم نو آوری مبتنی بر فناوری در تولید ناخالص داخلی با انتخاب فرایند های دانش بنیان	بند ۱۲ سیاست های کلی توسعه علم و فناوری نقشه جامع علمی کشور
۸-۳) برنامه ریزی برای تولید، اشاعه و تجاری سازی علم و فناوری	بند ۱۶ سیاست های کلی توسعه علم و فناوری نقشه جامع علمی کشور- برنامه پنجم

• برنامه‌های مربوط به راهبرد ۹

عنوان برنامه پیشنهادی	الزامات قانونی
۹-۱) ایجاد ساز و کار لازم برای مشارکت انجمن در برنامه ریزی و برگزاری همایشها، کنفرانسها و مجامع علمی و پژوهشی	جزئ ل ماده ۱۸ برنامه پنجم
۹-۲) ایجاد ساز و کارهای مناسب برای افزایش سهم مشارکت انجمن در تصمیم سازیها و مدیریت کشور	جزئ ک ماده ۱۸ برنامه پنجم

• برنامه‌های مربوط به راهبرد ۱۰

الزامات قانونی	عنوان برنامه پیشنهادی
فصل فرهنگی برنامه پنجم	۱۰-۱) پیشنهاد پیشنویس طرح اخلاقیات علمی به کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس جهت حل مشکل خلا قانونی در این زمینه
ماده ۶ بند ت اساسنامه انجمن	۱۰-۲) مکاتبه با گروه های نجوم دانشگاه ها و تاکید بر اینکه اساتید راهنما و دانشجویان مسئول رعایت اصول اخلاقی در تهیه پایان نامه ها و تحقیقات مشترکشان هستند
فصل فرهنگی برنامه پنجم	۱۰-۳) پیشنهاد پیشنویس طرح "نظام علمی کشور" شبیه "نظام پزشکی کشور" به کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی جهت تصویب در مجلس که قضاوت نهایی را در مورد جرائم علمی و انتحال را بنماید
فصل فرهنگی برنامه پنجم	۱۰-۴) دعوت از حقوقدانان کشور برای ارائه سمینار در حاشیه کنفرانس های سالانه نجوم ایران در خصوص اخلاقیات علمی و تدوین جزوه ای در مورد قوانین موجود در این مورد و توزیع آن به اعضا انجمن
فصل فرهنگی برنامه پنجم	۱۰-۵) پیشنهاد به شورای گسترش وزارت علوم،

تحقیقات و فناوری در خصوص ارائه یک درس یک واحدی در مورد "اخلاق حرفه ای و پژوهشی" برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی

فصل سوم

جایگاه و ظرفیت‌های قانونی انجمن

الف) ظرفیت‌های مستقیم و غیرمستقیم انجمن در قوانین و اسناد بالادستی

در این قسمت اجزاء، بندها و موادی از قوانین، برنامه‌ها و اسناد بالا دستی که در آنها مستقیماً و یا غیر مستقیم به نقش و فعالیت‌هایی که انجمن‌ها میتوانند در آنها مشارکت کنند احصا میشود.

۱) چشم انداز علم و فناوری جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی

از ویژگی‌های افق ۱۴۰۴ ایران در سند چشم انداز بیست ساله مبنای بارز علمی آن و تأکید بر پویایی تفکر است. به عنوان مثال کشور ایران در این افق دارای ویژگی‌های زیر است:

- برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه اجتماعی در تولید ملی.
- دست یافته به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه‌ی آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه) با تأکید بر جنبش نرم‌افزاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، ارتقاء نسبی سطح درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل.

۲) برنامه پنج ساله پنجم

ماده ۱۵- به منظور تحول بنیادین ... وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلفند اقدامات زیر را انجام دهند:

استقرار نظام جامع نظارت و ارزیابی و رتبه‌بندی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی بر اساس شاخصهای مورد تأیید وزارتخانه‌های مذکور منوط به عدم مغایرت با مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی با هدف ارتقاء کیفیت آموزشی و پژوهشی

تبصره - پس از استقرار نظام جامع نظارت و ارزیابی و تضمین کیفیت، هرگونه گسترش و توسعه رشته‌ها، گروه‌ها و مقاطع تحصیلی موکول به رعایت شاخصهای ابلاغی از سوی وزارتخانه‌های ذی‌ربط توسط دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی است. وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد مجازند عملیات اجرایی سنجش کیفیت و رتبه‌بندی را بر اساس این نظام به مؤسسات مورد تأیید در بخش غیردولتی واگذار نمایند.

ماده ۱۶- دولت مجاز است به منظور دستیابی به جایگاه دوم علمی و فناوری در منطقه و تثبیت آن تا پایان برنامه پنجم، اقدامات زیر را انجام دهد:

۳- گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین‌المللی از طریق راه‌اندازی دانشگاههای مشترک، برگزاری دوره‌های آموزشی مشترک، اجرای مشترک طرحهای پژوهشی و تبادل استاد و دانشجو با کشورهای دیگر با تأکید بر کشورهای منطقه و جهان اسلام به ویژه در زمینه‌های علوم انسانی، معارف دینی و علوم پیشرفته و اولویت‌دار جمهوری اسلامی ایران بر اساس نقشه جامع علمی کشور با هدف توسعه علمی کشور و توانمندسازی اعضای هیأت علمی

ماده ۱۸- دولت به منظور گسترش حمایت‌های هدفمند مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران علمی و فناوری اقدامات زیر را انجام دهد:

الف - ارتقاء منزلت اجتماعی از طریق فرهنگ‌سازی

... ک - ایجاد ساز و کارهای مناسب برای افزایش سهم مشارکت انجمن‌های علمی، نخبگان و

استعدادهای برتر در تصمیم‌سازیها و مدیریت کشور

ل - ایجاد ساز و کار لازم برای مشارکت انجمن‌های علمی، نخبگان و دانشمندان کشور در همایشها،

کنفرانسها و مجامع علمی و پژوهشی بین‌المللی و برتر جهان و بهره‌گیری از توانمندیهای دانشمندان و نخبگان ایرانی در جهان و فراهم کردن فرصتهای مطالعاتی مناسب در داخل و خارج کشور

ماده ۱۹-

الف - ... به دولت اجازه داده می‌شود برنامه تحول بنیادین در نظام آموزش و پرورش کشور را در چهارچوب قوانین موضوعه و با رعایت اولویتهای ذیل تدوین نماید و پس از تصویب در هیأت وزیران به اجراء درآورد:

...

۱۶- ایجاد تعامل آموزشی سازنده با دیگر کشورها و مراکز بین‌المللی مانند یونسکو، آیسسکو و

یونیوک

ماده ۲۰-

الف - به منظور زمینه‌سازی برای تربیت نیروی انسانی متخصص و متعهد، ... دولت مجاز است:

....

۲- حمایت مالی و تسهیل شرایط برای افزایش تعداد مجلات پژوهشی و ترویجی کشور در زمینه‌های مختلف علمی با حفظ کیفیت به گونه‌ای که تا پایان برنامه تعداد مجلات و مقالات چاپ شده در مجلات علمی داخلی نسبت به سال پایانی برنامه چهارم را حداقل به دو برابر افزایش دهد. همچنین تمهیدات لازم برای دسترسی به بانکهای اطلاعاتی علمی معتبر را فراهم نماید.

.... ۴- از انجمن‌های علمی، حمایت مالی به عمل آورد.

...

اجرای دوره‌های مشترک با دانشگاههای معتبر خارجی طبق ضوابط وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در این گونه شعب بلامانع است.

۳) نقشه جامع علمی کشور

- در بخش ارزش و رویکردهای حاکم بر نقشه آمده است: نشر دانش و ادای زکات علم همراه با حفظ مالکیت معنوی. اگر این بند از احکام مترقی و صریح انتشار علم و دانش در صورت تنظیم برنامه های زیرساختی عملیاتی شود به تنهایی کفایت تا اهداف ترویج علم را برآورده کند. در بخش سیاستی کلی علم، فناوری و نوآوری آمده است: تقویت و ترویج همه جانبه تلاش علمی و فناوری با روحیه جهادی توأم با رعایت اخلاق علمی و حرفه ای.

- در بخش راهبردهای علم و فناوری کشور آمده است:

-ترویج و تبلیغ توجه به علم به عنوان گفتمان مسلط در جامعه.

-توسعه فرهنگ تتبع و تحقیق در سطح عموم برای پاسخ گویی به سئوالات اساسی آنها

-ترویج فرهنگ کسب و کار دانش بنیان و استفاده از یافته های تحقیقاتی و علمی در زندگی روزمره به عنوان یک عامل توسعه اجتماعی و بهبود دهنده زندگی

-افزایش منزلت، صلاحیت حرفه ای و مرجعیت علمی و اجتماعی معلمان، استادان و پژوهشگران

- راهبرد کلان ۲: توجه به علم و تبدیل آن به یکی از گفتمانهای اصلی جامعه و ایجاد فضای مساعد، برای شکوفایی و تولید علم و فناوری بر مبنای آموزه های اسلامی از طریق توسعه و تعمیق و به کارگیری مؤلفه های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی

- راهبرد کلان ۱۳: توسعه و تعمیق و تقویت آموزش و پژوهش در حوزه علوم پایه

۴) سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش

- توسعه ی تعاملات نظام تربیت رسمی و عمومی با جامعه و سایر دستگاه ها و نهادها از طریق گسترش ساختار تلفیقی و مسئله محور در طراحی و اجرای برنامه های درسی

- ایجاد انعطاف در برنامه های درسی تربیت معلم متناسب با تحولات علمی و نیازهای نظام تربیت رسمی و عمومی با تأکید بر رویکرد تلفیقی و به روز رسانی توانمندی های تربیتی و تخصصی معلمان
- بسط و توسعه زمینه پژوهندگی و افزایش توانمندی های حرفه ای به شکل فردی و گروهی میان معلمان و تبادل تجارب و دستاوردها در سطح محلی و ملی
- ایجاد قابلیت های نقد و اصلاح برنامه های درسی و صلاحیت های پژوهشی، فناوری، مشاوره و راهنمایی و سواد اطلاعاتی در معلمان و مدیران آموزشگاهی (به ویژه برای دوره دبستان)
- تقویت هماهنگی بین برنامه ریزی درسی آموزش و پرورش و آموزش عالی
- کمک به بازنگری در سیاست ها و مأموریت های مؤسسات آموزش عالی، به ویژه دانشکده های علوم تربیتی و روانشناسی و ایجاد ساختار های ضروری برای پشتیبانی علمی و تخصصی از مدارس در هر منطقه
- تغییر و نوآوری در نظام تربیت رسمی و عمومی با رویکرد سازمان یادگیرنده
- برقراری ارتباط سازمان یافته میان مراکز علمی-پژوهشی با نظام تربیت رسمی و عمومی در سطوح ملی، منطقه ی و محلی با تأکید بر شبکه سازی
- توسعه ظرفیت پژوهش و نوآوری، نظریه پردازی و مستند سازی تجربیات تربیتی بومی
- ارتباط سازمانی فعال با مراکز و قطب های علمی و پژوهشی داخل و خارج
- ارتقای سطح شایستگی های حرفه ای نیروی انسانی در طراز جهانی
- مشارکت فعال در تعاملات بین المللی، با اولویت جهان اسلام

(۵) قانون مدیریت خدمات کشوری

ماده ۹- امور اجتماعی، فرهنگی و خدماتی: آن دسته از وظایفی است که منافع اجتماعی حاصل از آنها نسبت به منافع فردی برتری دارد و موجب بهبود وضعیت زندگی افراد می گردد از قبیل: آموزش و پرورش عمومی و فنی و حرفه ای، علوم و تحقیقات، درمان، توانبخشی، تربیت بدنی و ورزش، اطلاعات و ارتباطات عمومی و امور فرهنگی، هنری و تبلیغات اسلامی.

ماده ۱۳- امور تصدی های اجتماعی، فرهنگی و خدماتی با رعایت اصول بیست و نهم و سی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران از طریق توسعه بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی تعیین صلاحیت شده و بانظارت و حمایت دولت و با استفاده از شیوه‌های ذیل انجام می گردد:

۱- اعمال حمایت های لازم از بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مجری این وظایف.

۲- خرید خدمات از بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی

- مشارکت با بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی از طریق اجاره، واگذاری امکانات و تجهیزات و منابع فیزیکی.

۴- واگذاری مدیریت واحدهای دولتی به بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی با پرداخت تمام و یا بخشی از هزینه سرانه خدمات.

۵- ایجاد و اداره واحدهای دولتی موضوع این ماده توسط دستگاه‌های اجرائی

تبصره ۱- اگر انجام امور موضوع این ماده به یکی از طرق چهارگانه فوق‌الذکر (۱ لغایت ۴) مقدور نباشد ایجاد و اداره واحدهای دولتی وظیفه دولت است.

تبصره ۲- تایید صلاحیت علمی و اخلاقی کلیه افراد موضوع این قانون که به موجب این ماده در بخش‌های آموزشی، بهداشتی و فرهنگی اشتغال خواهند داشت مطابق ضوابط فصل ششم این قانون و تایید استانداردهای مربوط و کیفیت و قیمت خدمات نیز مطابق قوانین و مقررات مربوط است.

ماده ۱۴- امور زیربنایی با مدیریت، حمایت و نظارت دستگاه‌های اجرائی توسط بخش غیر دولتی، (تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی) انجام خواهد شد و در موارد استثنایی با تصویب هیات وزیران توسط بخش دولتی انجام خواهد شد.

ماده ۵۹ - دستگاههای اجرائی مکلفند با رعایت مقررات این قانون و نظام آموزش کارمندان دولت، برنامه‌های آموزشی کارمندان خود را تدوین نمایند.

تبصره - دستگاههای اجرائی می‌توانند در قالب برنامه‌های آموزشی مصوب برای اجراء دوره‌های آموزشی مورد نیاز خود با دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی انعقاد قرار داد نمایند. همچنین دستگاههای مزبور می‌توانند کلیه مراحل طراحی، اجراء و ارزشیابی دوره‌ها و فعالیتهای آموزشی و پژوهشی خود را به موسسات و مراکز آموزشی و پژوهشی دولتی و غیر دولتی که صلاحیت فنی و تخصصی آنها به تائید سازمان رسیده باشد، واگذار نمایند.

۶) اساسنامه انجمن

ماده ۶: انجمن، به منظور نیل به هدفها ماده (۱) این اساسنامه، فعالیتهای زیر را انجام خواهد داد:

الف- ایجاد و تحکیم روابط علمی، فنی، تحقیقاتی بین متخصصان و سازمانهایی که فعالیت‌های آنها با هدفهای انجمن ارتباط دارد.

ب- کوشش جهت بالا بردن سطح دانش و اطلاعات متخصصان ایرانی و آشنا کردن آنان با تازه‌ترین پیشرفتهای این رشته،

پ - فراهم کردن موجبات گسترش مبانی نجوم در جامعه و تشویق نجوم غیرحرفه‌ای (آماتوری)

ت- همکاری با وزارت فرهنگ و آموزش عالی، دانشگاه‌ها و مؤسسات عالی آموزشی برای ارزشیابی مستمر و راهنمایی در برنامه‌ها آموزشی و تحقیقاتی و انتشارات مربوط به این رشته.

ث- ایجاد روابط علمی با مجامع بین‌المللی نجوم و انجمنهای مشابه در دیگر کشورها.

ج- همکاری با سازمانهای دولتی و خصوصی در مطالعه مسائل مربوط به این رشته و انجام دادن بررسیهای مورد نیاز آنها از طریق معرفی کارشناسان و استفاده از دیگر امکانات انجمن.

ح- انتشار نشریات حاوی پیشرفتهای علمی، فنی و تحقیقاتی در ستاره‌شناسی و همکاری با سازمانهای دولتی و خصوصی در مورد تألیف، ترجمه و نشر کتابهای مربوط به این رشته.

خ- همکاری با سازمانهای خصوصی و دولتی و مؤسسات آموزش عالی برای ایجاد رصدخانه، افلاک‌نما و تشکیل گروههای تحقیقاتی و اعزام آنها برای مطالعه اتفاقات نجومی.

۷) برنامه و وظایف کمیسیون انجمن های علمی

اگر نهاد علم را شامل مجموعه افراد (دانشمندان، پژوهشگران، نویسندگان، متخصصان و ...) سازمانها و تشکلهای (دانشگاهها، انجمن‌های علمی، مراکز تحقیقاتی و ...) و تجمعات (کنفرانسها، سمینارها، کارگاهها و ...)، امکانات و منابع (مراکز اسناد و کتابخانه‌ها، کتب، مجلات و ...) و هنجارها و روابط و قواعد و جو حاکم بدانیم، در می‌یابیم که یکی از عناصر اصلی و زیر بنایی در این نظام نهادی و سازمانی، مفهوم "اجتماع علمی" و وجود روابط و تعامل‌های فکری و تخصصی در بین اعضای این اجتماع و بین اجتماع‌های علمی در سطح دنیاست. وجود اجتماع علمی و همکاریهای رشته‌ای و بین رشته‌ای، علاوه بر آشنایی با تحولات و دستاوردهای جدید، و تدوین معیارهای ارزیابی قوت و ضعف کار علمی، امکان نظارت بر اعمال و اجرای هنجارها و ضوابط و جلوگیری از انحرافات و انباشت و پیشرفت در محیط علم و پژوهش را فراهم می‌کند. یکی از ویژگی‌های مهم اجتماع علمی که - تحقیقاً پیشرفت در تولید و ترویج علم را سرعت می‌بخشد - فراهم شدن امکان ایجاد ارتباط بین دست‌اندرکاران علم و پژوهش است، ... با توجه به اهمیت انجمن‌های علمی در آغاز هزاره سوم، به‌عنوان حلقه مفقوده «جامعه مدنی»، فراهم کردن بستر مناسب برای فعالیت این سازمانها امری مهم است.

ماده ۳- وظایف کمیسیون انجمن های علمی

-- بررسی و تصویب دستورالعمل‌ها و روش اجرایی و ضوابط مورد عمل کمیسیون و اجرای آن پس از تأیید وزیر ذیربط

- رسیدگی به درخواست تأسیس انجمن و صدور مجوز تأسیس
- بررسی صلاحیتهای علمی و عمومی اعضای هیأت مؤسس و هیأت مدیره
- صدور مجوز تأسیس انجمن
- تصویب اساسنامه انجمن و تصویب هرگونه تغییر در اساسنامه مصوب
- تصویب آیین‌نامه‌ها و ضوابط مربوط به تشکیل هیأت بررسی تخلفات، نحوه رسیدگی به تخلفات و تعیین مجازات‌های مربوط

- تعیین هیأت بررسی تخلفات و هیأت نظارت بر عملکرد انجمنها
- تصویب آیین‌نامه داخلی کمیسیون
- تعیین نماینده برای نظارت بر حسن اجرای انتخابات انجمنها
- نظارت بر حسن انجام کار انجمنها
- تصویب تصمیمات هیأت بررسی تخلفات